

Original Article (Quantified)

Designing a crisis management model for administrators of Farhangian University

Fariba Abdi¹ , Rasoul Davoodi² , Naghi Kamali³

1- PhD student in Educational Management, Department of Educational Sciences, Zanjan Branch, Islamic Azad University, Zanjan, Iran

2- Department of Educational Sciences, Zanjan Branch, Islamic Azad University, Zanjan, Iran.

3- Department of Educational Sciences, Zanjan Branch, Islamic Azad University, Zanjan, Iran

Receive:

22 May 2023

Revise:

28 July 2023

Accept:

28 September 2023

Keywords:

crisis management, Farhangian University, organizational leadership, organizational participation, organizational structure

Abstract

The purpose of the current research is to design a crisis management model for administrators of Farhangian University. The research method is qualitative; and applicable research in terms of its purpose. The statistical population of the research includes 16 university experts, managers and academic staff members who had experience in crisis management, and were individually interviewed and selected by theoretical (non-probability) and purposeful sampling. And semi-structured interviews were used with university experts. The components and quality requirements of crisis management were obtained through theme analysis during three stages of data coding. The results showed that the components of crisis management in Farhangian University include the degree of preparedness to deal with the crisis (individual factors, organizational factors, educational factors, economic factors); preparation of risk management plan (before the crisis, during the crisis); Organizational structure; participation of organizations; organization communication (internal communication plans, external communication plans); Continuous monitoring (crisis maneuver, possible crisis scenario, review and evaluation); organizational leadership (leadership and management, organizational culture); organizational agility; and university infrastructure.

Please cite this article as (APA): Abdi, F., Davoodi, R., & Kamali, N. (2024). Designing a crisis management model for administrators of Farhangian University. *Management and Educational Perspective*, 5(4), 263-279.

Publisher: Iranian Business Management Association	https://doi.org/10.22034/jmep.2023.413031.1240	
Corresponding Author: Rasoul Davoodi		
Email: rasolrd@yahoo.com	Creative Commons: CC BY 4.0	

Extended abstract

Introduction

As one of the main social institutions, the university has the important task of personnel training, scientific research, social services, cultural heritage, and innovation. In the period of rapid social transformation, the outer space of the university becomes more and more complex, which causes the university to face various tests in the process of reform and development. Critical incidents show a growing trend that is also reflected in the universities themselves. At all times, when the university faces a critical incident, the society, people, and media have paid great attention to it. In recent years, more researchers have studied university crisis management (Wenting, 2019). Crisis management is the process of quick decision and action, all-round flexibility to anticipate in order to be prepared to prevent its occurrence, deal with the crisis and repair the effects of the crisis on the environment and actors. Iran is at the top of the most damaged and vulnerable countries in the world (Darvishzadeh, 2018).

According to the mentioned materials, the main problem of the research is; what is the model of crisis management for Farhangian University administrators?

Theoretical Framework

Crisis Management

The crisis is clear to the general public, and they easily understand its meaning. People consider crisis as a bad event and a negative thing and define it as sudden and dangerous events that can have bad and negative effects (Nazemiyan, 2019). Crisis management is an art through which the government of elite men, actors on the stage, display their decisive role. Paying attention to the complexity of natural disasters in cities and the urgent need to use risk reduction funds in urban residential areas, risk management has been used in different ways in the world as a new and effective method in the stages of prevention and preparedness in crisis situations (Hoseini et al., 2018).

The concept of crisis management in the university

Crisis management is an applicable science that, through systematic observation of crises and their analysis, seeks to find a tool by which crises can be prevented, and in case of a crisis, it can be prepared, dealt with effectively, organized and coordinated, and planned action (Rahimi & Moradi, 2021).

Balachi et al, (2023) investigated the role of organizational structure in the ability of crisis management in the organization. The results of the research also show that flexible organizational structure and high coordination improves the ability of crisis management in the organization. In addition, strong communication and cooperation between organization members are also considered as essential factors in crisis management ability. This study brings important results to managers and policy makers of organizations and recommends that organizations improve crisis management ability by creating a flexible organizational structure and strengthening cooperation between members.

Sazmand et al, (2022) investigated the relationship between emotional intelligence and crisis management of the Corona pandemic at Mazandaran University of Medical Sciences. The findings of the research showed that among the dimensions of emotional intelligence, the average of interpersonal skills was higher than the other dimensions. Also, there is a positive and significant relationship between the three dimensions of interpersonal skills, adaptability, and general mood with crisis management. In addition, there is a significant positive relationship between the overall score of emotional intelligence and crisis management.

Research methodology

The present study was applicable in terms of its purpose, and qualitative in terms of data collection. The statistical population includes 16 university experts who were identified using theoretical (non-probability) and targeted sampling, and semi-structured interviews were used.

Research findings

Thematic analysis method was used to analyze the data obtained from the interview,. The results showed that the components of crisis management in Farhangian University include the level of preparedness to deal with the crisis (individual factors, organizational factors, educational factors, economic factors); preparation of risk management plan (before the crisis, during the crisis); Organizational structure, participation of organizations, organization communication (internal communication plans, external communication plans); Continuous monitoring (crisis maneuver, possible crisis scenario, review and evaluation); organizational leadership (leadership and management, organizational culture); organizational agility; and university infrastructure.

Conclusion

The present research was conducted with the aim of designing a crisis management model for Farhangian University administrators. The findings of the present research are in agreement with the findings of Rezaei & Nuri (2018), Jamaledini et al, (2016), AlQahtany & Abubakar (2020), Kwesi-Buor et al, (2019), Lin et al, (2018), Torani et al, (2019), Wasson & Wieman (2018), Lauriola et al, (2018), and Aghaei et al, (2018). In explaining this finding, it can be said that the dimensions that can be a reason for crisis in universities are divided into six categories. The first category is the dimensions of the crisis caused by natural or human factors, such as earthquakes, floods, gas leaks, and accidents caused by damage to vital arteries. The second category of crisis-making dimensions is in the political dimension. For example, the presence of unorthodox people in various forms and shapes in the university campus, politicization among students, the lack of transparency and lawfulness of political activities in the university territory, political dissatisfaction in universities and the migration of elites, politics mistrust of students and professors towards university management can be mentioned as examples of this dimension. The third category of crisis-making dimensions is in the management dimension; among which can be mentioned the inadequacy of managers' commitments to implement changes, the application of parallel management as a factor of conflict in university administration, the prevailing bureaucratic and inflexible management in universities, problems related to the centralized system of university management, and the lack of familiarity of managers with crisis management in universities. The fourth category is the dimensions of the crisis in the educational dimension. In this context, we can refer to things such as the large number of applicants to enter the university, the lack of physical space and student dormitories, the inappropriate quality of food and the physical space of the university, the lack of up-to-date information, and knowledge of university professors, the way of accepting students and the predominance of doctrinal thinking among the students. The fifth category of crisis-causing dimensions is the economic dimension. The severe financial dependence of the university on the approved budget, the low salaries and benefits of university faculty members, the personal and social agitations of students due to the pressure of increasing tuition fees, and the lack of suitable job opportunities to attract university graduates are clear examples of the crisis. The sixth category is the dimensions of the crisis in the cultural-social dimension, such as the increase in the tendency of students to migrate abroad, the alienation of students from the culture and national identity and the loss of self in front of foreign culture, the clash of student values with the cultural values of the

university, and psychological aspects of unemployment among graduates, etc. Therefore, it can be concluded that in order to manage the crisis in Farhangian University and higher education, Special attention should be paid to these components.

According to the results, it is suggested that in order to achieve a more practical and effective model, the final model of the research should be implemented as an example in one of the provinces of the country and be tested and evaluated. Considering the importance of the quality of resources in the research results, such as the quality of educational resources, the persons involved should provide the necessary grounds for employing skilled and quality professors and training according to people's needs in order to make these trainings more effective.

علمی پژوهشی (کمی)

طراحی الگوی مدیریت بحران برای مدیران دانشگاه فرهنگیان

فریبا عبدی^۱ ID، رسول داودی^۲ ID، نقی کمالی^۳ ID

۱- دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، واحد زنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، زنجان، ایران

۲- گروه علوم تربیتی، واحد زنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، زنجان، ایران.

۳- گروه علوم تربیتی، واحد زنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، زنجان، ایران

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، طراحی الگوی مدیریت بحران برای مدیران دانشگاه فرهنگیان می‌باشد. روش تحقیق کیفی و از حیث هدف از نوع تحقیقات کاربردی است. جامعه آماری پژوهش شامل ۱۶ نفر از خبرگان دانشگاهی و مدیران و اعضای هیئت علمی که دارای سابقه فعالیت در مدیریت بحران داشتند می‌باشد که به صورت فردی مصاحبه شد و با روش نمونه‌گیری نظری (غیر احتمالی) و هدفمند انتخاب شدند و از مصاحبه نیمه ساختاریافته با خبرگان دانشگاهی استفاده گردید. طی سه مرحله کدگذاری داده‌ها، مولفه‌ها و الزامات کیفیت مدیریت بحران از طریق تحلیل تم به دست آمد. نتایج نشان داد که مولفه‌های مدیریت بحران در دانشگاه فرهنگیان شامل میزان آمادگی برای مقابله با بحران (عوامل فردی، عوامل سازمانی، عوامل آموزشی، عوامل اقتصادی)؛ تهیه برنامه مدیریت ریسک (قبل از بحران، حین بحران)؛ ساختار سازمانی، مشارکت سازمانها، ارتباطات سازمان (طرح‌های ارتباط داخلی، طرح‌های ارتباط خارجی)؛ نظارت مستمر (مانور بحران، سناریوی بحران احتمالی، بررسی و ارزیابی)، رهبری سازمان (رهبری و مدیریت، فرهنگ سازمانی) و زیرساخت‌های دانشگاه می‌باشد.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۳/۰۱

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۰۵/۰۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۷/۰۶

کلید واژه‌ها:

مدیریت بحران،
دانشجویان،
دانشگاه،
آموزش عالی

لطفاً به این مقاله استناد کنید (APA): عبدی، فریبا، داودی، رسول، کمالی، نقی. (۱۴۰۲). طراحی الگوی مدیریت بحران برای مدیران دانشگاه فرهنگیان.

فصلنامه مدیریت و چشم انداز آموزش. ۵(۴). ۲۶۳-۲۷۹.

	https://doi.org/10.22034/jmep.2023.413031.1240	ناشر: انجمن مدیریت کسب و کار ایران
	Creative Commons: CC BY 4.0	نویسنده مسئول: رسول داودی
		ایمیل: rasolrd@yahoo.com

مقدمه

در طول دو دهه گذشته، آموزش عالی در پاسخ به نیازهای اجتماعی، اقتصادی و آموزشی دچار تغییرات اساسی شده است (chan & yang, 2017). مؤسسات آموزش عالی نقش مهمی در توسعه پایدار جوامع به عنوان مراکز دانش و نوآوری دارند. علاوه بر این، آن‌ها در حال حاضر با فرآیندهای مدیریت تغییر خود مواجه هستند که شامل آموزش، تحقیق، مدیریت مؤسسات و مناطق محروم جامعه هستند (yanez et al, 2019). در عصر اقتصاد دانش، آموزش عالی برای پرورش استعدادها، تحقیقات علمی و خدمات اجتماعی فعالیت می‌کند (Wu & Liu, 2021). به عنوان یکی از اصلی‌ترین نهادهای اجتماعی، دانشگاه وظیفه مهم آموزش پرسنل، تحقیقات علمی، خدمات اجتماعی و میراث فرهنگی و نوآوری را بر عهده دارد. در دوره تحول سریع اجتماعی، فضای بیرونی دانشگاه پیچیده‌تر و پیچیده‌تر می‌شود، که این امر باعث می‌شود دانشگاه در روند اصلاح و توسعه با آزمون‌های مختلف روبرو شود. حوادث بحرانی روند رو به رشدی را نشان می‌دهد که در خود دانشگاه‌ها نیز منعکس شده است. در تمام اوقات، هنگامی که دانشگاه با حادثه بحرانی روبرو می‌شود، جامعه، مردم و رسانه‌ها توجه زیادی به آن نشان داده‌اند. در سالهای اخیر، محققان بیشتری مدیریت بحران دانشگاه را مطالعه کرده‌اند (Wenting, 2019). مدیریت بحران فرآیند تصمیم و اقدام سریع، انعطاف پذیری همه جانبه نگر به منظور پیش بینی برای کسب آمادگی پیشگیری از وقوع آن، مقابله با بحران و ترمیم اثرات بحران بر محیط و نقش آفرینان است. ایران در رأس آسیب دیده‌ترین و آسیب پذیرترین کشورهای جهان قرار دارد (Darvishzadeh, 2018).

موضوع کنترل بحران و فن اداره و رویارویی با آن از مهمترین مسائلی است که همواره مدنظر تصمیم گیران خوش فکر و خلاق قرار دارد و برای وضعیت‌های اضطراری و مخاطره آمیز آن، طرح کنترل را از قبل تهیه و آماده دارند. به همین دلیل مدیریت بحران را ایجاد آمادگی و فراهم کردن تمهیدات و تدارکات لازم سازمانی برای رویارویی با بحران و یا به حداقل رساندن آثار تخریبی آن ذکر می‌کنند تا با فرایند و برنامه ریزی مقامات مسئول و با مشاهده و تجزیه و تحلیل آن به صورت هماهنگ و یکپارچه با آمادگی لازم، امداد رسانی سریع و بهبود اوضاع تا رسیدن به وضعیت عادی تلاش کنند و با مدیریت خاص تمرکز یافته‌ای به نام گروه مدیریت بحران به منظور تهیه و تدوین سیاستها، اهداف، خط مشی‌ها، راهبردها و راهکارهای اجرایی خود را با شرایط موجود مطابقت دهند (Shafiei, 2020). برنامه‌ها، استراتژی‌ها و ساختارهای مدیریت بحران باید با محیط محلی که در آن اجرا می‌شود سازگار باشد. همچنین باید توجه داشت که مدیریت بحران مؤسسات آموزش عالی به عنوان یک حرفه متمایز در حوزه مدیریت بحران در حال ظهور است. تحقیقات تجربی اولیه در مورد طراحی سازمان مدیریت بحران مناسب در مؤسسات آموزش عالی، از جمله وظایف و ساختار مربوطه، بسیار کم است (Omidvar et al, 2017).

بحران دانشگاه متعلق به یکی از بحران‌های عمومی است. به محض وقوع بحران دانشگاه، به طور مستقیم بر نظم عادی آموزش در کلاس تأثیر می‌گذارد و حتی به اعتبار دانشگاه لطمه می‌زند. به طور کلی، بحران دانشگاه به وضعیت اضطراری اشاره دارد که در دوره‌ای نهفته است و هنوز شروع نشده است یا اکنون نظم عادی آموزش را تهدید کرده است. این حوادث بحران به منافع معلمان، دانشجویان و کارمندان دانشگاه بسیار نزدیک است. با توجه به ماهیت حوادث بحرانی، می‌توان آن را به بلایای طبیعی، بهداشت عمومی و مدیریت داخلی و غیره تقسیم کرد. متفاوت از بحران عمومی،

بحران دانشگاه دارای ویژگی‌های ناگهانی، اضطراری، مضر و غیرقابل کنترل است. وقتی بحرانی در دانشگاه رخ می‌دهد، اگر به درستی کنترل نشود، موجب ایجاد نارضایتی بین معلمان و دانشجویان می‌شود و حتی ممکن است بحران را عمیق‌تر کند. بنابراین، مدیریت بحران در دانشگاه بسیار ضروری و معنی‌دار است. مدیریت بحران در یک دانشگاه را می‌توان به عنوان یک فرایند مدیریت پویا، سازمان یافته، برنامه‌ریزی شده و مداوم توصیف کرد (Wenting, 2019). بنابراین دانشگاه باید یک طرح مدیریت بحران برای رسیدگی به موقعیتهای مختلفی طراحی کند که ممکن است امنیت جانی دانشجویان کارکنان عموم مردم و منابع دانشگاهی را از تهدید مصون سازد. در چنین طرحهایی باید آدرسها بدون محدودیت بلایای طبیعی، آتش سوزی حوادث صنعتی، فعالیت‌های جنایی، اورژانس پزشکی، خشونت محل کار، شیوع بیماری و یا عفونت عملیات تروریستی و یا جنگ و موارد مشابه مطرح شود که به مدیریت منظم از منابع و فرایندها برای حفظ جان و مال نیاز دارد. در هر یک از این طرحها باید ابزار مؤثری برای ارتباط با دانشجویان کارکنان و عموم مردم فراهم شود (Rahimi & Moradi, 2021)

دانشگاه فرهنگیان مهمترین و اساسی‌ترین جایگاهی است که قادر است با کیفیت بخشی و تربیت منابع انسانی آموزش و پرورش، زیربنای تحولات نظام تربیتی کشور باشد. این دانشگاه برای تحقق اهداف و ارتقای مستمر کیفیت، باید در نخستین گام، یعنی سیاستگذاری و تدوین اهداف، به بهبود کیفیت زندگی کاری منابع انسانی زیرمجموعه خود، اعم از دانشجویان و مدرسان فعلی دانشگاه و فارغ التحصیلانی که قشر فرهنگیان شاغل در جامعه‌اند، توجه کند (Zajaji & Darani, 2015). از اینرو دانشگاه‌ها تحت تأثیر بلایای طبیعی قرار خواهند گرفت. اگرچه این شرایط غالب است، اما سطح آگاهی و آمادگی برای مقابله با این بلایا هنوز نامشخص است. با این حال، برای پاسخ به این سؤالات که آیا دانشگاه‌ها برای مقابله با فاجعه آماده هستند یا خیر، سؤالات دیگری در ذهن وجود دارد که باید به آنها پاسخ داده شود مانند: وضعیت آمادگی افراد و سازمان‌ها برای مدیریت فاجعه چگونه است؟ از آنجا که مدیریت بحران در ایران هنوز در مرحله طفولیت خود قرار دارد.

با توجه به مطالب ذکر شده مساله اصلی پژوهش این است که الگوی مدیریت بحران برای مدیران دانشگاه فرهنگیان به چه صورت می‌باشد؟

ادبیات نظری

مدیریت بحران

بحران، برای عموم مردم روشن و واضح است و به راحتی معنی آن را درک می‌کنند. مردم بحران را اتفاقی بد و امری منفی می‌دانند و آن را به عنوان حادثه‌های ناگهانی و خطرناک که می‌تواند اثرات بد و منفی و داشته باشد تعریف می‌کنند (Nazemiyan, 2019). مدیریت بحران هنری است که از رهگذر آن دولت مردان نخبگان، بازیگران در صحنه، نقش تعیین کننده خود را به نمایش می‌گذارند. توجه به پیچیدگی بلایای طبیعی در شهرها و نیاز مبرم به کارگیری وجوه کاهش خطر در محدوده‌های مسکونی شهری مدیریت ریسک به عنوان روشی نوین و اثربخش در مراحل پیشگیری و آمادگی در شرایط بحرانی به شیوه‌های مختلفی در جهان به کار گرفته شده است (Hoseini et al, 2018). مدیریت بحران مقوله‌ای نوپدید در زمینه مقابله با پیامدهای حوادث غیر مترقبه و بحرانهای ناشی از آنها است. موضوع مدیریت

بحران در حوزه‌های مختلف مطرح است. سازمان‌ها به عنوان یکی از اجزای اصلی جامعه امروزی نیز از این امر مستثنی نیستند. مدیریت بحران با مفهوم ساماندهی، بهسازی و بازسازی با ترکیبی از فرآیندهای اجتماعی روانشناختی، فرهنگی، اقتصادی، معماری و سیاسی نقش بسزایی در ارتقاء درجات سیستم‌های پایداری محیطی دارد که نیازمند مطالعات محققین میان رشته‌ای در تمامی سطوح است. با توجه به ماهیت بحران که پیامدهای منفی سیاسی-اجتماعی دارد به نظر می‌رسد در برنامه‌های ساماندهی و بازسازی طراحان باید علاوه بر کاستی‌های محسوس موجود به مواردی که فوراً قابل رویت نیستند نیز پردازند تقویت سیستم‌های اداری، اجتماعی، اقتصادی و روانشناختی جامعه‌ای که درگیر سانحه است در پایداری سیستم‌ها تأثیر قابل ملاحظه‌ای دارد (Ebrahimi & Nasehzadeh, 2018).

مفهوم مدیریت بحران در دانشگاه

مدیریت بحران، علمی کاربردی است که به وسیله مشاهده سیستماتیک بحران‌ها و تجزیه و تحلیل آن‌ها در جستجوی یافتن ابزاری است که به وسیله آن بتوان از بروز بحران‌ها پیشگیری نموده و در صورت بروز بحران با آمادگی، مقابله کارا، سازمان دهی و هماهنگی و برنامه ریزی اقدام نمود (Rahimi & Moradi, 2021). کالج‌ها و دانشگاه‌ها به عنوان جوامع نسبتاً خودمختار که مسکن، خدمات غذایی، امکانات دانشگاهی و تفریحی، کتابخانه‌ها و (اغلب) مراکز درمانی را ارائه می‌دهند، می‌توانند به‌طور منحصر به فرد و غیر متناسب تحت تأثیر بلایای طبیعی و مصنوعی قرار بگیرند. در کالج‌ها و دانشگاه‌های سراسر کشور، میلیون‌ها جوان با ذهنی روشن به طور منظم در یک محیط امن یادگیری و شخصی غرق می‌شوند. اما حتی اگر آنها یک مکان مقدس برای آموزش و پرورش باشند، کالج‌ها و دانشگاه‌ها به همان اندازه در هر جای دیگر در معرض آسیب هستند. توفان، زلزله و سایر بلایا می‌توانند کلاس‌ها را متوقف کنند، زندگی دانشگاه را مختل کنند، به ساختمان‌ها آسیب برسانند و دانشجویان را در جایی که برای رفتن به آنجا هستند درگیر کنند. خوشبختانه، این همان جایی است که برنامه‌ریزی و آمادگی در مقابل بحران وارد می‌شود. در دهه گذشته، بلایا بر دانشگاه‌ها و دانشگاه‌ها با فرکانس نگران‌کننده تأثیر گذاشته است، که گاهی منجر به مرگ و جراحت می‌شود، اما همیشه ضررهای مالی و اخلاقی در آموزش، تحقیقات و خدمات عمومی بر مؤسسات تحمیل می‌شود که می‌توانست از طریق برنامه‌ریزی و اقدامات مؤثر این ضررها به صورت قابل ملاحظه‌ای کاهش یا حذف شود (Jaradat et al, 2015).

پیشینه پژوهش

(Balachi et al, 2023) به بررسی نقش ساختار سازمانی در توانایی مدیریت بحران در سازمان پرداختند. نتایج پژوهش نیز نشان می‌دهد که ساختار سازمانی انعطاف‌پذیر و هماهنگی بالا، توانایی مدیریت بحران را در سازمان بهبود می‌بخشد. علاوه بر این، ارتباطات قوی و همکاری بین اعضای سازمان نیز به عنوان عوامل اساسی در توانایی مدیریت بحران مورد بررسی قرار می‌گیرند. این مطالعه نتایج مهمی را برای مدیران و سیاستگذاران سازمان‌ها به ارمغان می‌آورد و توصیه می‌کند که سازمان‌ها با ایجاد ساختار سازمانی انعطاف‌پذیر و تقویت همکاری بین اعضا، توانایی مدیریت بحران را ارتقا دهند.

(Sazmand et al, 2022) به بررسی رابطه میان هوش هیجانی با مدیریت بحران پاندمی کرونا در دانشگاه علوم پزشکی مازندران پرداختند. یافته‌های تحقیق نشان داد که از بین ابعاد هوش هیجانی، میانگین مهارت میان فردی از بقیه ابعاد بیشتر بود. همچنین بین سه بعد مهارت میان فردی، سازگاری و خلق عمومی با مدیریت بحران رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. علاوه بر این یک رابطه معنادار مثبت بین نمره کلی هوش هیجانی و مدیریت بحران وجود دارد.

(Rahimi & Moradi, 2021) به بررسی ساختار مدیریت بحران و ارائه راهکارهای کاربردی در دانشگاه علوم پزشکی پرداختند. نتایج بیانگر این بود که باید فرصت‌های آموزشی برای کارکنان فراهم نمود تا بتوانند قابلیت‌ها و توانایی‌های خود را توسعه دهند و برای ارتقای شغلی آماده شوند. در زمینه امور بیمارستان و بحران نیز، برنامه ریزی در رابطه با ارتقا و افزایش سطح استاندارد دانش پرسنلی و آموزش‌های لازم به مسئولین بخش‌ها در ارتباط با مدیریت و برنامه ریزی صحیح نیروی انسانی بخش‌ها موجب افزایش کارایی و اثربخش‌های فعالیت‌های بیمارستانی می‌شود. به عبارت دیگر، با افزایش میزان آگاهی، عملکرد افراد دخیل در امور مدیریت بحران و بیمارستان، بهبود می‌یابد. بدین منظور، ضعف دوره‌های آموزشی مقابله با بلاای طبیعی باید به بهترین شکل ممکن برطرف گردد. از این رو، ارزشیابی مستمر آموخته‌های مدیران در دوره‌های آموزشی مقابله با بحران و تجدیدنظر در مورد نحوه انتقال این اطلاعات به مدیران باید مورد توجه خاصی قرار گیرد.

(AlQahtany & Abubakar, 2020) به بررسی درک و نگرش عمومی نسبت به خطرات فاجعه در کلان‌شهر ساحلی عربستان سعودی پرداختند. به این نتیجه دست یافتند که کاهش ریسک در برابر بلاای طبیعی یک مسئله مهم است، به ویژه در کشورهای در حال توسعه که بیشترین ضرر و زیان جهانی انسانی و اقتصادی در ارتباط با بلاای را متحمل می‌شوند. در حقیقت، آگاهی و نگرش عمومی می‌تواند در کاهش خطر بروز فاجعه و تلاش‌های مدیریتی در جهت کاهش مرگ و میر و خسارات اقتصادی یاری کند. تجزیه و تحلیل مجذور کای بیانگر رابطه مثبت معنادار بین محل سکونت و درک خطرات فاجعه و بین محل سکونت و نگرانی در مورد خطرات ناشی از حوادث است.

(Kwesi-Buor et al, 2019) در پژوهش خود با عنوان تجزیه و تحلیل سناریو و آماده‌سازی فاجعه برای مدیریت ریسک حمل و نقل دریایی به این نتیجه دست یافتند که رابطه دو جانبه بین تنظیم و رفتار بازیگران صنعت با آمادگی فاجعه در شبکه‌های تدارکات دریایی وجود دارد. این مدل همچنین نشان داد که سطح تنظیم رفتار به شدت به دقت پیش‌بینی، تغییر تکنولوژی، نگرش به پیشگیری از خطر، فعالیت‌های بندر و محیط محیط بندر بستگی دارد.

(Lin et al, 2018) به بررسی چالش‌ها و فرصت‌های برنامه آموزش فاجعه در بین دانشجویان پرداختند. به این نتیجه دست یافتند که "آموزش سوانح" برای کاهش آسیب پذیری در برابر خطرات طبیعی و آگاهی مردم از فاجعه طبیعی است. اهمیت آموزش فاجعه برای کاهش فاجعه و دستیابی به ایمنی انسان برای توسعه پایدار در بین دانشجویان دانشگاه است. چالش‌ها و فرصت‌های برنامه آموزش فاجعه در بین دانشجویان عبارتند از منابع مالی، زمان، گروه هدف و دانش عمیق و خاص می‌باشد.

روش‌شناسی پژوهش

مطالعه حاضر از نظر هدف کاربردی و از لحاظ نحوه گردآوری داده‌ها، به روش کیفی انجام شد. جامعه آماری شامل ۱۶ نفر از خبرگان دانشگاهی می‌باشند که با استفاده از روش نمونه‌گیری نظری (غیر احتمالی) و هدفمند این افراد شناسایی شدند. یعنی تمرکز بر افرادی بوده است که آگاهی بیشتری نسبت به موضوع پژوهش داشته‌اند. همچنین، در ادامه از افراد مورد مصاحبه خواسته شد تا خبره‌های دیگری، که در این زمینه صاحب نظر هستند، را معرفی نمایند که اشاره به نمونه‌گیری گلوله برفی در پژوهش‌های کیفی دارد. در خصوص خبرگان دانشگاهی، ابتدا با کمک تیم پژوهش، فهرستی از خبرگان دانشگاهی جهت مراجعه و انجام مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته انتخاب شد. معیارهای خبرگان برای ورود به مصاحبه شامل موارد: (۱) مدیران و معاونان منابع انسانی در دانشگاه فرهنگیان. (۲) استعدادهای برتر شناسایی شده در دانشگاه فرهنگیان. (۳) اعضای هیات علمی که دروس منابع انسانی و سرمایه‌های انسانی را تدریس می‌کنند. (۴) اعضای هیات علمی که در این راستا پایان‌نامه‌هایی را راهنمایی کرده‌اند، می‌باشد. اعضای هیات علمی که دارای مقالات و کتبی در این راستا می‌باشند. تعداد نمونه با توجه به سطح اشباع خواهد بود یعنی، محقق تا جایی که مصاحبه‌ها ادامه خواهد داد که مصاحبه‌های بیشتر به داده‌های جدیدتری منجر گردد و شناخت بیشتری نسبت به الگوی مدیریت بحران برای مدیران دانشگاه فرهنگیان حاصل شود. لذا، اگر مصاحبه‌های بیشتر به داده‌های بیشتری منجر نشود و داده‌های قبلی تکرار گردد، محقق مصاحبه‌ها را متوقف می‌نماید. بنابراین، ضمن هدفمند بودن روش نمونه‌گیری، از روش نمونه‌گیری گلوله برفی نیز بهره گرفته شد و از افراد مورد مصاحبه خواسته شد که افرادی را که در این خصوص می‌توانند داده‌های کیفی مناسبی را به ما ارائه دهند را به ما معرفی نمایند. در مرحله کیفی، ابزار گردآوری داده‌ها مصاحبه بوده که یکی از ارکان اصلی در روش تحقیق آمیخته اکتشافی محسوب می‌شود. در تحقیق حاضر، جهت شناسایی الگوی مدیریت بحران برای مدیران دانشگاه فرهنگیان از مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته با خبرگان دانشگاهی استفاده گردید. دلیل استفاده از مصاحبه نیمه ساختار یافته این است که علاوه بر آنکه امکان تبادل نظرات و تفکر وجود دارد، می‌توان بحث و موضوع مصاحبه را در جهت دستیابی به اهداف پژوهش هدایت نمود. برای تجزیه و تحلیل داده از مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته استفاده شده است، لذا به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های حاصل از مصاحبه از روش تحلیل موضوعی استفاده گردید. در تحلیل داده‌های کیفی مراحل زیر دنبال گردید (۱) مرور داده‌ها، (۲) سازماندهی داده‌ها، (۳) کدگذاری داده‌ها، (۴) طبقه‌بندی داده‌ها، (۵) مقوله‌بندی، (۶) ایجاد موضوع (تم)، (۷) تدوین گزارش. بعد از مرور متن مصاحبه هر یک از مصاحبه‌ها، قسمت‌های که با توجه به سؤالات پژوهش و اهداف تحقیق می‌توانست به عنوان یک کد اولیه در نظر گرفته شود مشخص خواهد شد و به عنوان مفهوم اولیه انتخاب خواهد گردید. در ادامه کدها و مفاهیم مشابه که به یک حوزه یا موضوع خاصی اشاره داشتند در یک طبقه قرار خواهند گرفت و برای هر یک از این طبقات عنوان خاصی، که بیانگر کل کدهای آن طبقه باشد، در قالب الگوی مدیریت بحران برای مدیران دانشگاه فرهنگیان تعریف خواهد شد. سرانجام محقق با عنایت به عوامل نهایی حاصله از مصاحبه‌ها، الگوی مدیریت بحران برای مدیران دانشگاه فرهنگیان را طراحی خواهد نمود.

یافته‌های پژوهش

ابتدا کدهای مناسب به بخش‌های مختلف داده‌ها تخصیص یافته و این کدها را در قالب مقوله‌ها دسته‌بندی کردیم. این فرایند، کدگذاری باز خوانده می‌شود. سپس با اندیشیدن در مورد ابعاد متفاوت این مقوله‌ها و یافتن پیوندهای میان آنها به کدگذاری محوری اقدام شد. سرانجام با کدگذاری گزینشی، مقوله‌ها، پالایش شده و با طی این فرایندها، ابعاد، مولفه‌ها و شاخص‌ها و در نهایت الگوی پیشنهادی مدیریت بحران در دانشگاه فرهنگیان پدیدار گردید. نظر به ارتباط ملموس اعضای هیئت علمی و سایر مدیران در دانشگاه فرهنگیان با مسئله پژوهش از آن‌ها خواسته شد تا در مطالعه شرکت کرده و به مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته پژوهشگر پاسخ دهند. آنچه در ادامه می‌آید، نتایج یافته‌های به‌دست آمده از مصاحبه با آن‌ها است. به منظور سازمان‌دهی بهتر یافته‌ها، هر کدام از یافته‌ها در ارتباط با سؤالات پژوهش مورد بررسی قرار می‌گیرند.

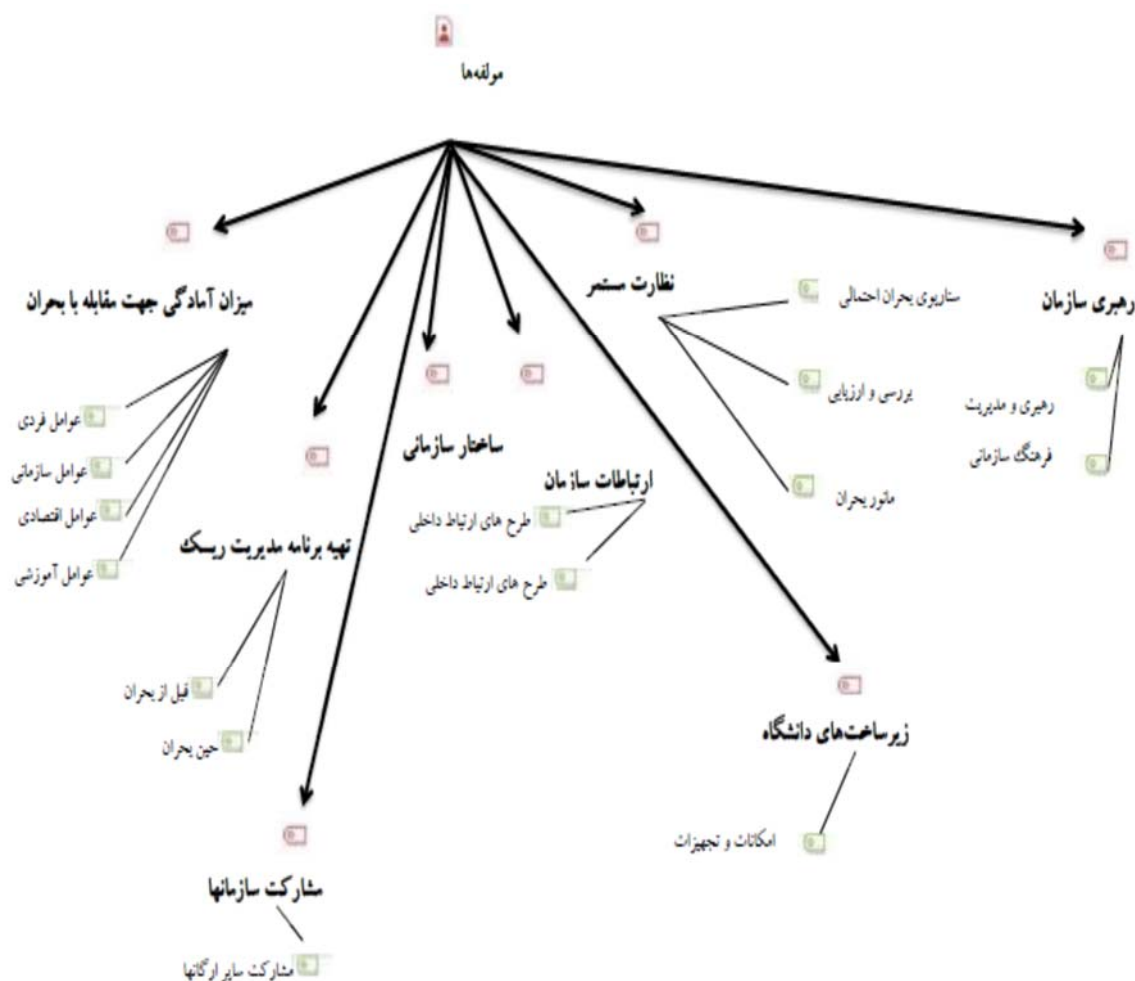
جدول ۱. مقوله‌ها و زیرمقوله‌های شناسایی شده مرتبط با مدیریت بحران

مقوله کلی	زیر مقوله	کدهای شناسایی شده در کدگذاری باز
میزان آمادگی برای مقابله با بحران	عوامل فردی	سن، جنس، سطح تحصیلات، سابقه کار، بیماری‌های جسمانی، مشکلات روانی، نگرش و باور معلم به خود و شغل معلمی، کفایت علمی، مسئولیت اخلاقی، میزان مطالعه، ایمان و اعتقادات
	عوامل سازمانی	تطبیق شغل و شاغل، قوانین نامشخص و مبهم، تبعیض‌های درون‌سازمانی و برون‌سازمانی، تصمیم‌گیری متمرکز، رقابت و فضای شغلی چالش‌برانگیز
	عوامل آموزشی	امکانات و تجهیزات آموزشی، ارائه آموزش‌های لازم جهت نیروهای جدید، برگزاری دوره‌های بازآموزی در زمینه مسائل ایمنی برای نیروهای با تجربه، دانش و آگاهی کافی کارکنان نسبت به اقدامات پیشگیرانه در زمینه بروز بحرانها، بروز رسانی اطلاعات ایمنی از طریق آموزش ضمن خدمت، آموزش استفاده از رویه‌های مختلف بحران
تهیه برنامه مدیریت ریسک	عوامل اقتصادی	وضعیت رفاهی و معیشتی کارکنان، بودجه ناکافی، پایین بودن حقوق و مزایا
	قبل از بحران	ارائه پیشنهادات مربوط به اجرای تمرینات بلایا در دانشگاه‌ها، تعیین مسئولیت‌های افراد قبل، حین و بعد از فاجعه و آموزش موضوعات مرتبط با فاجعه به دانشجویان، استادان و کارمندان دانشگاه
ساختار سازمانی	حین بحران	ارائه برنامه‌های مناسب برای کنار آمدن با افراد معلول، ارائه یک برنامه ارتباطی مناسب در دانشگاه
	ساختار سازمانی	زنجیره فرماندهی، نظارت بر عملیات
مشارکت	مشارکت منابع	روانشناسان، مددکاران اجتماعی، درمانگران، سازمان‌های خدمات اجتماعی،

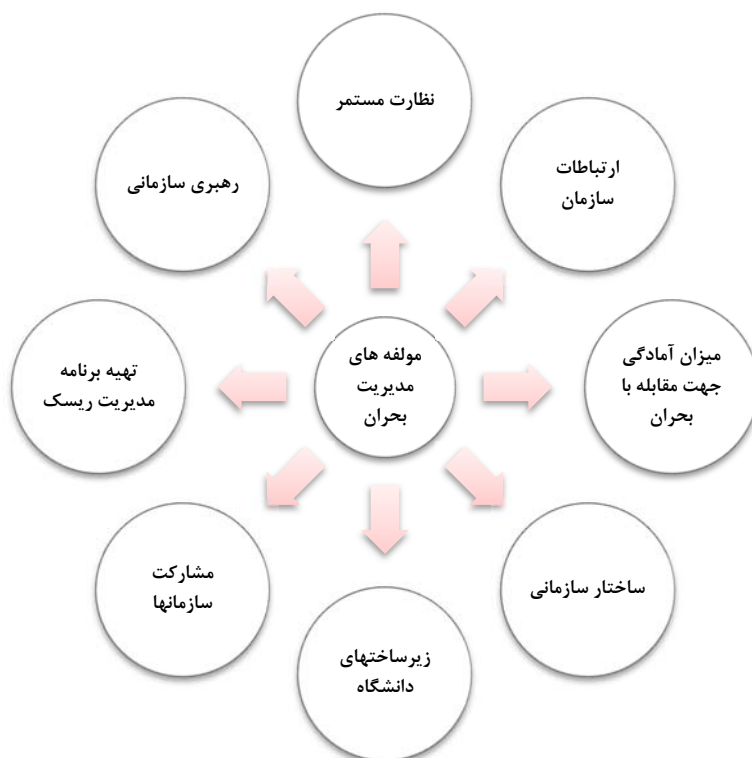
بیمارستان‌ها	اجتماعی	سازمانها
ارتباط سریع و مؤثر با کارکنان، استفاده از ابزارهای ارتباطی متنوع، استفاده از ارتباط شفاهی و رو در رو،	طرح‌های ارتباط داخلی	ارتباطات سازمان
ارتباط با والدین دانشجویان، ارتباط با جامعه، استفاده از ارتباطات کلیدی، ارتباط با رسانه	طرح‌های ارتباط خارجی	
انجام عملیات مشابه، تقلید شرایط بحران،	مانور بحران	نظارت مستمر
شناسایی بحران، بحث در مورد انواع بحران، بارش طوفان مغزی، طراحی برنامه جهت مواجهه با بحران	سناریوی بحران احتمالی	
ارزیابی سالانه برنامه‌های بحران، بررسی اثربخشی برنامه بعد از هر بحران، ارزیابی برنامه بحران توسط هر کارمند	بررسی و ارزیابی	
تخصیص بودجه لازم توسط رهبران سازمان، تأمین مناسب و به موقع منابع، عدم وجود فرایندهای زمان بر اداری در مواقع بحران، تفویض اختیار لازم به مدیران در هنگام مواجهه با شرایط بحرانی، ارتباطات مستمر و مؤثر با سازمان	رهبری و مدیریت	رهبری سازمان
وجود و تقویت فرهنگ ایمنی و پیشگیری از بحران، طراحی بروشورهای ارتقای فرهنگ ایمنی، درگیری از حوادث گذشته	فرهنگ سازمانی	
وجود زیرساخت‌های کافی برای حمل و نقل، کفایت امکانات جهت انتقال مصدومان، کفایت مراکز درمانی و بیمارستانها	امکانات و تجهیزات	زیرساخت‌های دانشگاه

نتایج حاصل از یافته‌ها نشان داد که مولفه‌های مدیریت بحران در دانشگاه فرهنگیان شامل میزان آمادگی برای مقابله با بحران (عوامل فردی، عوامل سازمانی، عوامل آموزشی، عوامل اقتصادی)؛ تهیه برنامه مدیریت ریسک (قبل از بحران، حین بحران)؛ ساختار سازمانی، مشارکت سازمانها، ارتباطات سازمان (طرح‌های ارتباط داخلی، طرح‌های ارتباط خارجی)؛ نظارت مستمر (مانور بحران، سناریوی بحران احتمالی، بررسی و ارزیابی)، رهبری سازمان (رهبری و مدیریت، فرهنگ سازمانی) و زیرساخت‌های دانشگاه می‌باشد.

در نهایت می‌توان گفت مولفه‌های مدیریت بحران برای مدیران دانشگاه فرهنگیان طبق شکل زیر مورد تحلیل قرار گرفت و خروجی آن در شکل زیر نمایش داده می‌شود:

تحلیل یافته‌های بخش کیفی بیانگر آن است مولفه‌های مدیریت بحران در دانشگاه فرهنگیان شامل میزان آمادگی برای مقابله با بحران (عوامل فردی، عوامل سازمانی، عوامل آموزشی، عوامل اقتصادی)؛ تهیه برنامه مدیریت ریسک (قبل از بحران، بحران، حین بحران)؛ ساختار سازمانی، مشارکت سازمانها، ارتباطات سازمان (طرح‌های ارتباط داخلی، طرح‌های ارتباط خارجی)؛ نظارت مستمر (مانور بحران، سناریوی بحران احتمالی، بررسی و ارزیابی)، رهبری سازمان (رهبری و مدیریت، فرهنگ سازمانی) و زیرساخت‌های دانشگاه می‌باشد.

شکل ۱. الگوی مدیریت بحران برای مدیران دانشگاه فرهنگیان

بحث و نتیجه گیری

بحران مفهومی است که قدمت آن به زمان زیادی بر می گردد. با این حال، این مفهوم در سراسر جهان چه در کشورهای توسعه یافته و چه در کشورهای در حال توسعه در دهه های اخیر توسعه یافته است. برخی از کشورها به عنوان پیشگامان این توسعه تجربیات ارزنده ای در این زمینه کسب کرده اند و اکثر کشورهای دیگر در تلاش برای رفع مشکلات و موانع موجود در این زمینه هستند. از سوی دیگر، با توجه به نقش حیاتی انسان در توسعه پایدار، می توان گفت که توجه جدی و برنامه ریزی دقیق برای تأمین محیطی سالم در دانشگاه از نظر جسمی و روانی از مهمترین وظایف آموزش عالی و بهداشت است. اما موضوع مدیریت بحران در حوزه های مختلف مطرح می باشد و دانشگاه ها به عنوان یکی از اجزای اصلی جامعه امروزی نیز از این امر مستثنی نیستند.

نتایج یافته ها نشان داد که مولفه های مدیریت بحران در دانشگاه فرهنگیان شامل میزان آمادگی برای مقابله با بحران (عوامل فردی، عوامل سازمانی، عوامل آموزشی، عوامل اقتصادی)؛ تهیه برنامه مدیریت ریسک (قبل از بحران، حین بحران)؛ ساختار سازمانی، مشارکت سازمانها، ارتباطات سازمان (طرح های ارتباط داخلی، طرح های ارتباط خارجی)؛ نظارت مستمر (مانور بحران، سناریوی بحران احتمالی، بررسی و ارزیابی)، رهبری سازمان (رهبری و مدیریت، فرهنگ سازمانی) و زیرساخت های دانشگاه می باشد. یافته های پژوهش حاضر با یافته های (Rezaei & Nuri, 2018)، (Jamaledini et al, 2016)، (Lin et al, 2018) (Kwesi-Buor et al, 2019) (AlQahtany & Abubakar, 2020)، (Torani et al, 2019)، (Wasson & Wieman, 2018)، (Lauriola et al, 2018)، (Aghaei et al, 2018)، همسو می باشد. در تبیین این یافته می توان گفت ابعادی که در دانشگاه ها می تواند زمینه ای برای بروز بحران باشد به شش دسته

تقسیم می‌شوند. دسته اول ابعاد بحران ساز بر اثر عوامل طبیعی یا انسانی مانند زلزله، سیل، نشت گاز و حوادث ناشی از خرابی شریان‌های حیاتی می‌باشند. دسته دوم ابعاد بحران ساز در بعد سیاسی‌اند. برای مثال می‌توان حضور افراد غیرمتعارف به صورت‌ها و اشکال گوناگون در پردیس دانشگاهی، سیاست‌زدگی در بین دانشجویان، شفاف و قانونمند نبودن فعالیت‌های سیاسی در قلمرو دانشگاه، نارضایتی سیاسی در دانشگاه‌ها و مهاجرت نخبگان، بی‌اعتمادی سیاسی دانشجویان و اساتید نسبت به مدیریت دانشگاهی را به عنوان نمونه‌هایی از این بعد نام برد. دسته سوم ابعاد بحران ساز در بعد مدیریتی می‌باشند؛ از جمله ناکافی بودن تعهدات مدیران به اجرای تغییرات، اعمال مدیریت موازی به عنوان عامل تضاد در اداره دانشگاه، حاکم بودن مدیریت بوروکراتیک و غیرمنعطف در دانشگاه‌ها، مشکلات مرتبط با نظام متمرکز مدیریت دانشگاهی و عدم آشنایی مدیران با مدیریت بحران در دانشگاه. دسته چهارم ابعاد بحران ساز در بعد آموزشی‌اند. در این زمینه می‌توان به مواردی همچون کثرت متقاضیان ورود به دانشگاه، کمبود فضای کالبدی و خوابگاهی دانشجویی، نامناسب بودن کیفیت غذا و فضای کالبدی دانشگاه، به روز نبودن اطلاعات و دانش اساتید دانشگاهی، شیوه پذیرش دانشجو و غالب بودن تفکر مدرک گرایی در بین دانشجویان اشاره کرد. دسته پنجم ابعاد بحران ساز در بعد اقتصادی می‌باشند. وابستگی مالی شدید دانشگاه به بودجه مصوب، پایین بودن حقوق و مزایای اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها، تشنجات فردی و اجتماعی دانشجویان ناشی از فشار افزایش شهریه و کمبود فرصت‌های شغلی مناسب برای جذب دانش آموختگان دانشگاهی نمونه‌های بارز بحران‌زا می‌باشند. دسته ششم ابعاد بحران ساز در بعد فرهنگی - اجتماعی‌اند مانند افزایش گرایش دانشجویان به مهاجرت خارج از کشور، از خود بیگانگی دانشجویان نسبت به فرهنگ و هویت ملی و خودباختگی در برابر فرهنگ بیگانه، تضاد ارزش‌های دانشجویی با ارزش‌های فرهنگی دانشگاه و جنبه‌های روانی بیکاری در بین دانش آموختگان و غیره. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که جهت مدیریت بحران در دانشگاه فرهنگیان و آموزش عالی باید به این مولفه‌ها توجه ویژه‌ای داشته باشند.

با توجه به نتایج پیشنهاد می‌شود به منظور دستیابی به مدل کاربردی‌تر و اجرایی‌تر مدل نهایی پژوهش در یکی از استان‌های کشور به‌طور نمونه اجرا گردد و مورد آزمون و ارزشیابی قرار گیرد. با توجه به اهمیت کیفیت منابع در نتایج پژوهش از قبیل کیفیت منابع آموزشی باید دست اندرکاران زمینه‌های لازم را برای به کارگیری اساتید ماهر و با کیفیت و آموزش متناسب با نیازهای افراد در جهت اثربخشی بیشتر این آموزش‌ها فراهم نماید. با توجه به اهمیت کیفیت منابع فیزیکی در نتایج پژوهش باید تجهیزات نقلیه سبک و سنگین و لجستیک، وسایل کمک آموزشی، تجهیزات نجات، امکانات پزشکی، امکانات امدادی در آموزش‌های همگانی مورد توجه اساسی قرار گیرد. با توجه به اهمیت کیفیت منابع انسانی در نتایج پژوهش باید استفاده از نیروهای متخصص و با مهارت‌های مرتبط امداد و نجات، وجود مدیران ارشد و میانی با تجربه از خود بدنه در سطح کشور و استان‌ها و شهرستانها بهره گرفته شود. با توجه به اهمیت کیفیت منابع مالی در نتایج پژوهش باید جهت فراهم کردن امکانات آموزش همگانی منابع مالی و اعتبارات لازم در بودجه تدارک دیده شود.

Reference

- Aghaei, N., & Seyedin, H., & Sanaeinasab, H. (2018). Strategies for disaster risk reduction education: A systematic review. *Journal of education and health promotion*, 7. DOI: 10.4103/jehp.jehp_31_18

- AlQahtany, A. M., & Abubakar, I. R. (2020). Public perception and attitudes to disaster risks in a coastal metropolis of Saudi Arabia. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 44, 101422. <https://doi.org/10.1016/j.ijdrr.2019.101422>
- Balachi, M., & Rasti, M., & Sadati, M., & Parisi, A. (2023). The role of organizational structure in the ability to manage crisis in the organization, 17th International Conference on Management, Economy and Development, <https://civilica.com/doc/1687340>. (in Persian).
- Chan, S. J., & Yang, C. Y. (2017). Governance styles in Taiwanese universities: Features and effects. *International Journal of Educational Development*. DOI:10.1016/j.ijedudev.2017.10.007
- Darvishzadeh, M. (2017). decision-making system in crisis management, the 7th international conference on economics, management, accounting with a value creation approach, Shiraz, <https://civilica.com/doc/781929>. (in Persian).
- Ebrahimi, M., & Nasehzadeh, S. (2018). How empowering the management of crisis conditions can reduce the riskiness of buildings, 3rd International Conference on Civil Engineering, Architecture and Urban Design, Tabriz, <https://civilica.com/doc/805915>. (in Persian).
- HASSANZADEH BARANI KORD, S., & SALEHI OMRAN, E. (2016). PROMOTING QUALITY OF HUMAN RESOURCES TRAINING IN HIGHER EDUCATION WITH EMPHASIS ON SOCIAL CAPITAL DEVELOPMENT. *JOURNAL OF TRAINING AND DEVELOPMENT OF HUMAN RESOURCES*, 3(10), 23-49. SID. <https://sid.ir/paper/255503/en>. (in Persian).
- Hosseini, M., & Dirkund, F., & Safarian, A., & Ayoubian, A. (2017). risk assessment of crisis management in the response phase in natural disasters with an emphasis on earthquakes, a case study: Durood city, the second national conference on civil engineering, architecture with an emphasis on job creation In the construction industry, Gharchak, <https://civilica.com/doc/785356>. (in Persian).
- Jamaluddini, H. Sharifi Sadeh, M.; second orange, F; Hadavandi, M.; Biranvandmanesh, F. and Salehi, A. (2016). Evaluating the effectiveness of basic crisis management training courses in the Red Crescent population based on the Kirkpatrick model, *Emdad and Nejat Quarterly*, Year 8, Number 4, pp. 16-27. (in Persian).
- Jaradat, A., Mziu, H., & Ibrahim, J. (2015). Disaster preparedness in universities. *International Journal of Computer Trends and Technology (IJCTT)*, 19(1), 1-4. DOI:10.14445/22312803/IJCTT-V19P101
- Kwesi-Buor, J., & Menachof, D. A., & Talas, R. (2019). Scenario analysis and disaster preparedness for port and maritime logistics risk management. *Accident Analysis & Prevention*. DOI:10.1016/j.aap.2016.07.013
- Lauriola, P., & Leonardi, G., & Righi, E., & Bayleyegn, T. M. (2018). Natural Disaster—Environmental Health Preparedness. DOI:10.1016/B978-0-12-409548-9.11140-6
- Lin, C. K., Nifa, F. A. A., Musa, S., Shahron, S. A., & Anuar, N. A. (2018, September). Challenges and opportunities of disaster education program among UUM student. In *AIP Conference Proceedings* (Vol. 2016, No. 1, p. 020038). AIP Publishing LLC. DOI:10.1063/1.5055440
- Nazimian, S. (2019). Effectiveness of crisis management training in oil and gas and petrochemical industry at Farhangian University. *Quarterly Journal of New Research Approaches in Management Sciences*, 2(14). 51-59, <https://civilica.com/doc/1560930>. (in Persian).
- Omidvar, B., & Karimloo, K., & Sani, S. T., & Darabi, H. (2017). Disaster management structure of universities: case study of the central campus of the University of Tehran. *Disaster medicine and public health preparedness*, 11(6), 681-693. DOI: 10.1017/dmp.2017.12 (in Persian).
- Rahimi, A., & Moradi, Z. (1400). Examining the structure of crisis management and providing practical solutions in the University of Medical Sciences, the third international conference on management, humanities and behavioral sciences in Iran and the Islamic world, Tehran, <https://civilica.com/doc/1385781>(in Persian).
- Rezaei, M., & Nouri, M. (2018). Analysis of the Operational Preparedness of Urban Households in the Earthquake Case Study: Kerman City. *EMERGENCY MANAGEMENT*, 7(13), 43-56. SID. <https://sid.ir/paper/397879/en>
- Sazmand, T., & Masafari, H., & Perkan, G., & Goran Orimi, A. (2022). Investigating the relationship between emotional intelligence and crisis management of the Corona pandemic in Mazandaran

- University of Medical Sciences. Journal of process engineering. 10(17). 26-17. <https://civilica.com/doc/1541341>. (in Persian).
- Shafiei, J. (2020). Crisis Management Plan at Kaoli University, Crisis Management Quarterly. 12(1). 189-163. <https://civilica.com/doc/1385505>. (in Persian).
- Torani, S., Majd, P. M., Maroufi, S. S., Dowlati, M., & Sheikhi, R. A. (2019). The importance of education on disasters and emergencies: A review article. Journal of education and health promotion, 8. DOI: 10.4103/jehp.jehp_262_18
- Wasson, E., & Wieman, A. (2018). Mental health during environmental crisis and mass incident disasters. Veterinary Clinics of North America: Food Animal Practice, 34(2), 375-388. DOI: [10.1016/j.cvfa.2018.02.007](https://doi.org/10.1016/j.cvfa.2018.02.007)
- Wenting, X. (2019). Discussion on strategies of crisis management in university under the background of social media. Science Journal of Education, 7(1), 14-18. doi: [10.11648/j.sjedu.20190701.13](https://doi.org/10.11648/j.sjedu.20190701.13)
- Yáñez, S., & Uruburu, Á., & Moreno, A., & Lumbreras, J. (2019). The sustainability report as an essential tool for the holistic and strategic vision of higher education institutions. Journal of Cleaner Production, 207, 57-66. DOI: [10.1016/j.jclepro.2018.09.171](https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2018.09.171)
- ZEINABADI, H., & HEMMATI, M. (2013). COMPILING FACTORS, CRITERIA, INDICATORS AND JUDGMENT CRITERIA FOR T QUALITY EVALUATION OF DEPARTMENTS OF IRAN HELAL INSTITUTE OF APPLIED-SCIENCE & TECHNOLOGY. SCIENTIFIC JOURNAL OF RESCUE AND RELIEF, 5(1), 19-31. SID. <https://sid.ir/paper/190775/en>. (in Persian).
- ZOJAJI, N., & DORRANI, K. (2015). CONTENT ANALYSIS OF EDUCATORS UNIVERSITY STATUTE FOR INVESTIGATING THE COMPLIANCE OF UNIVERSITY GOALS WITH COMPONENTS OF EDUCATORS WORK LIFE QUALITY. ORGANIZATIONAL CULTURE MANAGEMENT, 13(1), 177-205. SID. <https://sid.ir/paper/196464/en>. (in Persian).